

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวิโรจน์ ต๊ะนา

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๓๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาทะนุง อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน
โทรศัพท์ ๐๘๖๙๒๔๗๕๗๖ Line -

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๐ ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ วิทยาลัยน่าน

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๒๒,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ยางพารา

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยสั่งตัดร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ . การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในการลดต้นทุน

๓. ๒. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๓.๓. การจัดการสวนยาง อย่างมีคุณภาพ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ หลักสูตร การลดต้นทุนการผลิต

๔.๑.๒ หลักสูตร การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในการลดต้นทุน

๔.๑.๓ หลักสูตร การใช้สารชีวภัณฑ์ในสวนยางพารา

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ หลักสูตร เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๒.๒ หลักสูตร เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

๔.๓.๑ หลักสูตร การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในการลดต้นทุน

วัตถุประสงค์ ลดต้นทุนการผลิตใช้ปุ๋ยให้เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงตามความต้องการพืช

การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในสวนยางพารา

การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในสวนยางพาราคือการใส่ปุ๋ยที่แม่นยำโดยอ้างอิงจากการวิเคราะห์ดินและข้อมูลชุดดินของพื้นที่นั้นๆ เพื่อให้ปุ๋ยตรงกับความต้องการของต้นยางพารา ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขั้นตอนคร่าวๆ คือรวบรวมข้อมูลชุดดินในพื้นที่ เช่น จากกรมพัฒนาที่ดิน หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้อง

๑.เก็บตัวอย่างดินจากพื้นที่ สุ่มเก็บดิน ๑๕-๒๐ จุดตามขั้นตอนที่กำหนด สำหรับสวนยางพารา ชุดดินลึกประมาณ ๓๐ ซม. นำตัวอย่างดินทั้งหมดมารวมกัน

๒.ส่งตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ค่า N, P, K, pH เพื่อทราบสถานะธาตุอาหารในดิน

๓.เมื่อทราบผลการวิเคราะห์ดินแล้วให้แปลผลโดย เปรียบเทียบกับระดับของธาตุอาหารในดินสำหรับปลูกยางพารา ผสมปุ๋ยตามสัดส่วนที่ได้จากผลวิเคราะห์ดิน โดยใส่ปุ๋ยแต่ละธาตุตามที่ต้นยางขาด เช่น ใส่ปุ๋ยไนโตรเจน (N), ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K) โดยมีแนวทางการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ หลังจากทราบผลการวิเคราะห์ดินจากการประเมินธาตุอาหารควรธาตุอาหารนั้นๆลดลงหรือเพิ่มขึ้นเท่าใด และใส่ในอัตราเท่าใด ดังนี้

- สูงมาก : ลดปุ๋ย ๕๐%
- สูง : ลดปุ๋ย ๒๕%
- ปานกลาง : ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ
- ต่ำ : เพิ่มปุ๋ย ๕๐%
- ต่ำมาก : เพิ่มปุ๋ย ๕๐%

แนวทางที่ ๒ ผสมปุ๋ยสั่งตัดใช้เองโดยผสมปุ๋ยตามสูตรการให้คำแนะนำ โดยมีการใช้แม่ปุ๋ย(Urea) ๔๖-๐-๐

ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (DAP) ๑๘-๔๖-๐ และ โพแทสเซียมคลอไรด์ (MOP) ๐-๐-๖๐ ตามตารางที่ ๒.คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสำหรับยางพารา

การผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยแบ่งใส่ปีละ ๒ ครั้ง

แบบ	ค่าวิเคราะห์ดิน			ปุ๋ยที่ใช้ผสม (กก./ไร่/ครั้ง)			อัตราที่ใส่ (กรัม/ต้น/ ครั้ง)
	ไนโตรเจน	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	สูตร 46-0-0	สูตร 18-46-0	สูตร 0-0-60	
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	20	8	14	600
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	20	8	11	550
3	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	22	4	14	560
4	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	22	4	11	510
5	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	14	8	14	510
6	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	14	8	11	460
7	ปานกลาง	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	15	4	14	470
8	ปานกลาง	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	15	4	11	420
9	สูง	ต่ำ	ต่ำ	9	8	14	440
10	สูง	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	9	8	11	390
11	สูง	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	10	4	14	400
12	สูง	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	10	4	11	350

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

บทบาทการเป็นประธาน ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองหิน มีบทบาทสำคัญในการเข้าร่วมจัดทำแผนฯ โดยมีวิธีการและแนวทางดังนี้

๑. เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ เชื่อมโยงข้อมูล ระบุปัญหา และเสนอแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมต่อการพัฒนาด้านเกษตร

๒. การนำเสนอข้อมูลด้านการเกษตรและสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ จัดเวทีชุมชนเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ ได้แก่ ต้นทุน ผลผลิต ปัญหา และอุปสรรคในการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ รวมถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิต เช่น ดิน น้ำ สภาพภูมิอากาศ และโรค/แมลงศัตรูพืช เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการวางแผนการ ผลิตให้เกิดประสิทธิภาพการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การบริหารจัดการแปลง, การใช้โดรนเพื่อสำรวจและดูแลแปลง

๓. ติดตามข้อมูลสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการทำการเกษตรในพื้นที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือนโยบายภาครัฐ เพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่โดยสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางสื่อสาร เช่น ไลน์กลุ่ม, เวทีการประชุม และการอบรมเกษตรกร

๔. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการความร่วมมือและทรัพยากรในการขับเคลื่อนแผนฯ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

๑. จัดตั้งคณะทำงานหรือทีมบูรณาการร่วม (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และหน่วยงาน/องค์กรภาคี)
๒. รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ เช่น ศักยภาพด้านการผลิต ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร สถานการณ์การตลาด และบริบทสังคมเศรษฐกิจ
๓. วิเคราะห์ จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค กำหนดประเด็นการพัฒนา ปัญหาเร่งด่วน และ ความต้องการสำคัญ ของเกษตรกร
๔. การจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้และกิจกรรมจากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการ จะนำมาออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ ทั้งหลักสูตรหลัก หลักสูตรบังคับ และหลักสูตรเสริม รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ ที่เหมาะสมกับสินค้าหลักของ ศพก. และปัญหาที่เกษตรกรประสบ
๕. การกำหนดแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ กำหนดรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินการ และประมาณการงบประมาณที่จำเป็น
๖. การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับปรุงแผนได้อย่างทันท่วงที

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ประกอบด้วย

กลุ่ม/บุคคล	หน้าที่ในการจัดทำแผน
ประธาน ศพก	ประสานงานกับเกษตรกรและหน่วยงานราชการ นำข้อมูลจากพื้นที่เสนอในแผน
คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการรวบรวมข้อมูล จัดทำแผนปฏิบัติการ และกำหนดรายละเอียดโครงการต่าง ๆ
เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ	ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักในการจัดทำแผนงาน วิเคราะห์ข้อมูล และให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่เกษตรกรและคณะกรรมการ ศพก.
หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ (อบต., เทศบาล, ศกร., กยท ฯลฯ)	สนับสนุนองค์ความรู้ งบประมาณ และการประสานงานในระดับนโยบาย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายวิโรจน์ ตีระนา เป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่ปลูกบริเวณพื้นที่ลาดชัน แต่รายได้เพียงพอ เนื่องจาก ต้นทุนการผลิตที่สูงมาก ไม่ว่าจะเป็นค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและแมลง หรือค่าน้ำมันสำหรับการไถพรวน ที่สำคัญคือราคาผลผลิตที่ควบคุมไม่ได้ หากปีไหนผลผลิตล้นตลาด ราคาจะตกต่ำ นอกจากนี้ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเผาไร่เพื่อเตรียมพื้นที่ปลูกก็สร้างปัญหามลพิษในอากาศอย่างหนัก ทำให้เริ่มมองหาทางออกอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ชีวิตที่ดีขึ้นโดยเริ่มหันมองไปที่ ยางพารา พืชที่เคยเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งในภาคใต้ ได้แพร่กระจายไปมาพื้นที่จังหวัดน่าน การเปลี่ยนจากข้าวโพดมาเป็นยางพาราไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องใช้ทั้งการตัดสินใจที่แน่วแน่และเงินลงทุน นอกจากนี้ยังต้อง มีหลายคนในหมู่บ้านจะท้วงติงว่า “นาหมื่นอากาศหนาวยางจะโตไหม?” ปลูกแล้วจะมีน้ำยางไหม ? หรือ “ปลูกยางแล้วจะขายให้ใคร?” จุดเปลี่ยนสำคัญเกิดขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นช่วงที่ภาครัฐเริ่มสนับสนุนการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราจึง กล้าลองสิ่งใหม่ ทดลองเอง และเรียนรู้จากความผิดพลาด โดยเลือกปลูกพันธุ์ RRIM ๖๐๐ เพราะเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตสูง และทนต่อโรคได้ดี และมีการ เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมต่างๆ ที่จัดโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร ทำให้ได้เปิดโลกทัศน์และเห็นถึงศักยภาพของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรใหม่ๆ ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกษตรกรอย่างเราเผชิญอยู่ได้จริง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาและความท้าทายหลักที่ผลักดันให้ต้องหันมาทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาปรับใช้ในการปลูกยางพารา มีดังนี้

๑. ความผันผวนของตลาดและราคา ยางพาราก็ยังคงมีความเสี่ยงจากราคาที่ไม่แน่นอน บางทีก็ราคาสูง บางช่วงก็ราคาตกต่ำก็มีให้เห็น ซึ่งเกษตรกรควรติดตามข่าวสารและวางแผนการขายอย่างรอบคอบ

๒. ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ค่าปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และค่าแรงงานปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นอย่างมาก

๓. ปัญหาด้านการระบาดของโรคพืชที่ควบคุมได้ยาก

๔. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานซึ่งปัจจุบันแรงงานภาคการเกษตรหายากขึ้นและมีค่าจ้างสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระและไม่สามารถบริหารจัดการสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การทำการเกษตรต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ จึงมีนักวิชาการจากหลากหลายหน่วยงานมาให้ความรู้ และได้มีการนำหลักวิชาการมาใช้ในการปลูกและดูแลรักษาอย่างพาราณ ดังนั้น

อย่างพาราณที่ปลูก มีสภาพเหมาะสมจะสามารถเปิดกรีดได้เร็วและให้ผลตอบแทนสูง ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ ต่อการผลิตอย่างพาราณให้ได้รับผลผลิตสูง นอกเหนือจากการเลือกใช้พันธุ์ยาง การเขตกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งรวมไปถึงการจัดการดิน การปลูกพืชคลุมดิน และการใส่ปุ๋ยสมบัติทางเคมีของดินที่สามารถใช้เป็นเครื่องบ่งบอก ถึงความอุดมสมบูรณ์ของดินซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการใส่ปุ๋ยมีปัจจัยที่สำคัญ สำหรับยางพารา ซึ่งเป็นพืชที่สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพดินที่มีความเป็นกรด โดยช่วงค่า pH ที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตจะอยู่ระหว่าง ๓.๘-๖.๐ แต่ค่าที่เหมาะสมที่สุดจะอยู่ที่ ๔.๕-๕.๕ สภาพดินเช่นนี้ส่งผลให้ธาตุอาหารบางอย่างที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของยางพารามีระดับต่ำ เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม และโพแทสเซียม ขณะที่ฟอสฟอรัสจะอยู่ในรูปที่พืชดูดซึมไปใช้ประโยชน์ได้น้อย หากดินมีค่า pH ที่ไม่เหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อต้นยางพาราโดยตรง กรณีดินเป็นกรดรุนแรง (pH ต่ำกว่า ๔.๕): ธาตุอาหารส่วนใหญ่จะถูกตรึงไว้ ทำให้พืชดูดซึมไปใช้ประโยชน์ได้ยาก ยกเว้นเพียงธาตุหลักและแมกนีเซียที่อาจละลายได้ดีเกินไปจนเป็นพิษต่อต้นยาง กรณีดินเป็นด่างรุนแรง (pH สูงกว่า ๘.๕): พืชจะเริ่มขาดธาตุอาหารรองและจุลธาตุที่สำคัญ เช่น เหล็ก แมกนีเซีย และสังกะสี ซึ่งส่งผลให้ต้นยางไม่แข็งแรงและไม่สามารถต้านทานโรคได้ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ฟอสเฟตในดินจะถูกตรึงไว้โดยแคลเซียมและแมกนีเซียม และหากมีปริมาณโซเดียมมากเกินไปจะทำให้ต้นยางแสดงอาการขาดแคลเซียมและแมกนีเซียได้

ดังนั้น การทราบค่า pH ของดินจึงเป็นก้าวแรกที่สำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนบำรุงสวนยาง เกษตรกรสามารถนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ดินมาเป็นแนวทางในการเลือกใช้ปุ๋ยและปรับปรุงบำรุงดินให้มีสภาพเหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อให้ต้นยางพาราสามารถดูดซึมธาตุอาหารได้อย่างเต็มที่ เติบโตอย่างแข็งแรง และให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงสุดได้อย่างยั่งยืน

การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ปุ๋ยผสม คือปุ๋ยที่ได้จากการเอาปุ๋ยเชิงเดี่ยว หรือปุ๋ยเชิงประกอบที่รู้เปอร์เซ็นต์ธาตุอาหารหลักที่พืช ต้องการมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันในอัตราส่วนของปุ๋ยที่ใช้เป็นตัวผสม โดยมีเนื้อธาตุอาหารต่างๆ ตามเกรดหรือ สูตรปุ๋ยที่ต้องการปุ๋ยผสมเป็นปุ๋ยที่นิยมที่นิยมใช้บำรุงต้นยางเป็นเวลานาน ในประเทศมาเลเซียยังนิยมใช้ปุ๋ยผสม โดยไปผสมปุ๋ยเคมีใช้เองจากแม่ปุ๋ย ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต(๑๘-๔๖-๐) ยูเรีย (๔๖-๐-๐) และโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) แทนปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จรูป ซึ่งจะช่วยลดค่าปุ๋ยเคมีได้ ๒๐-๓๐%

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในสวนยางพาราคือการใส่ปุ๋ยที่แม่นยำโดยอ้างอิงจากการวิเคราะห์ดินและข้อมูลชุดดินของพื้นที่นั้นๆ เพื่อให้ปุ๋ยตรงกับความต้องการของต้นยางพารา ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขั้นตอนคร่าวๆ คือรวบรวมข้อมูลชุดดินในพื้นที่ เช่น จากกรมพัฒนาที่ดิน หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้อง

๑.เก็บตัวอย่างดินจากพื้นที่ สุ่มเก็บดิน ๑๕-๒๐ จุดตามขั้นตอนที่กำหนด สำหรับสวนยางพารา ชุดดินลึกประมาณ ๓๐ ซม. นำตัวอย่างดินทั้งหมดมารวมกัน

๒.ส่งตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ค่า N, P, K, pH เพื่อทราบสถานะธาตุอาหารในดิน

๓.เมื่อทราบผลการวิเคราะห์ดินแล้วให้แปลผลโดย เปรียบเทียบกับระดับของธาตุอาหารในดินสำหรับปลูกยางพารา ผสมปุ๋ยตามสัดส่วนที่ได้จากผลวิเคราะห์ดิน โดยใส่ปุ๋ยแต่ละธาตุตามที่ต้นยางขาด เช่น ใส่ปุ๋ยไนโตรเจน (N), ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K) โดยมีแนวทางการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๒ แนวทาง ดังนี้
แนวทางที่ ๑ หลังจากทราบผลการวิเคราะห์ดินจากการประเมินธาตุอาหารควรสาธิตอาหารนั้นๆ ลดลงหรือเพิ่มขึ้นเท่าใด และใส่ในอัตราเท่าใด ดังนี้

- สูงมาก : ลดปุ๋ย ๕๐%
- สูง : ลดปุ๋ย ๒๕%
- ปานกลาง : ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ
- ต่ำ : เพิ่มปุ๋ย ๕๐%
- ต่ำมาก : เพิ่มปุ๋ย ๕๐%

แนวทางที่ ๒ ผสมปุ๋ยสั่งตัดใช้เองโดยผสมปุ๋ยตามสูตรการให้คำแนะนำ โดยมีการใช้แม่ปุ๋ย(Urea) ๔๖-๐-๐ ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (DAP) ๑๘-๔๖-๐ และ โพแทสเซียมคลอไรด์ (MOP) ๐-๐-๖๐ ตามตารางที่ ๒.คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสำหรับยางพารา

แบบ	ค่าวิเคราะห์ดิน			ปุ๋ยที่ใช้ผสม (กก./ไร่/ครั้ง)			อัตราที่ใส่ (กรัม/ต้น/ครั้ง)
	ไนโตรเจน	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	สูตร 46-0-0	สูตร 18-46-0	สูตร 0-0-60	
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	20	8	14	600
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	20	8	11	550
3	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	22	4	14	560
4	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	22	4	11	510
5	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	14	8	14	510
6	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	14	8	11	460
7	ปานกลาง	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	15	4	14	470
8	ปานกลาง	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	15	4	11	420
9	สูง	ต่ำ	ต่ำ	9	8	14	440
10	สูง	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	9	8	11	390
11	สูง	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	10	4	14	400
12	สูง	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	10	4	11	350

โดยแบ่งใส่ ปีละ ๒ ครั้ง แบ่งใส่ปีละ ๒ ครั้ง ๆ ละ ๕๐๐ กรัม/ต้น

แบบ	ค่าวิเคราะห์ดิน			สูตรปุ๋ย
	ไนโตรเจน	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	30-10-24
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	30-10-18
3	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	30-5-24
4	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	30-5-18
5	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	22-10-24
6	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	22-10-18
7	ปานกลาง	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	22-5-24
8	ปานกลาง	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	22-5-18
9	สูง	ต่ำ	ต่ำ	15-10-24
10	สูง	ต่ำ	ปานกลาง/สูง	15-10-18
11	สูง	ปานกลาง/สูง	ต่ำ	15-5-24
12	สูง	ปานกลาง/สูง	ปานกลาง/สูง	15-5-18

โดยแบ่งใส่ ปุ๋ย ๒ ครั้ง แบ่งใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ๆ ละ ๕๐๐ กรัม/ตัน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ยางพาราพื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐ (ไร่-งาน-วา)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ยางพารา มีต้นทุนการผลิต ปี ๒๕๖๗ ดังนี้

๑.๑) ค่าปรับพื้นที่ (ใช้ถาวร): ๘๐๐ บาท/ไร่ เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท

๑.๒) ค่ากล้าพันธุ์ยาง เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

๑.๓) ค่าปลูก เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๑.๔) ค่าปุ๋ย (๓ ครั้ง/ปี) เป็นเงิน ๖๒,๕๐๐ บาท

๑.๕) ค่ายาฆ่าหญ้า/สารป้องกันโรค เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๑.๖) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท

รวมต้นทุนการผลิต ๑๑๔,๒๐๐ บาท

คิดเป็นรวมต้นทุนการผลิต ๑๑,๔๒๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การจำหน่ายยาก่อนด้วย โดย ๑ ปีจะมีการจำหน่าย ๑๘ ครั้ง ผลผลิตเฉลี่ย ๑๖๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคา ยางพราก่อนด้วยราคา ๓๐ บาท คิดเป็น

เฉลี่ยรายได้ปีละ รายได้ ๔๒,๒๐๐ บาท/ไร่บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่ได้รับกับตนเอง การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร ทำให้ได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

- ผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพสม่ำเสมอ การจัดการดูแลสวนยางตามหลักวิชาการ ตั้งแต่การบำรุงดิน และการจัดการธาตุอาหารอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการโรคและแมลง อย่างถูกวิธีส่งผลให้ผลผลิตมีปริมาณเพิ่มขึ้น
- ต้นทุนการผลิตลดลง การใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ลดปริมาณการใช้ที่ไม่จำเป็นลงได้มาก ส่งผลให้ต้นทุนโดยรวมลดลง ๒๐-๓๐%
- รายได้มั่นคงและเพิ่มขึ้น เมื่อผลผลิตมีคุณภาพดีและต้นทุนลดลง ทำให้มีรายได้ที่มั่นคงและมากขึ้นกว่าเดิม.

๒. ประโยชน์ที่ได้รับกับเกษตรกรรายอื่น เกษตรกรต้นแบบของศูนย์เรียนรู้ ศพก. ทำให้ได้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ ในพื้นที่ ได้แก่

- มีแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายและเชื่อถือได้ เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้ามาเรียนรู้จากแปลงจริง และสอบถามปัญหาได้โดยตรง ทำให้พวกเขามีโอกาสเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัยได้อย่างสะดวก
- เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เพื่อให้การทำ การเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพ ทำให้เกษตรกรรายอื่นมีรายได้ เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดความเสี่ยงในการลองผิดลองถูก การที่เกษตรกรรายอื่นสามารถเข้ามาดูงานและนำเทคนิคไปปรับใช้ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายไปกับการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง
- เกิดการรวมกลุ่มและแลกเปลี่ยนความรู้ การเข้ามาเรียนรู้ที่ ศพก. เป็นการสร้างโอกาสให้เกษตรกรได้พบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดเป็นเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง

๓. ประโยชน์ที่ได้รับกับชุมชน ผลสำเร็จจากการดำเนินงานของ ศพก. ส่งผลในวงกว้างต่อชุมชน ดังนี้

- เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งขึ้น เมื่อเกษตรกรส่วนใหญ่ในชุมชนมีผลผลิตเพิ่มขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น และมีต้นทุนลดลง ทำให้พวกเขามีรายได้ที่มั่นคงขึ้น ส่งผลให้กำลังซื้อในชุมชนเพิ่มขึ้นและเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนดีขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. บทบาทในการอนุรักษ์ดินและน้ำ สวนยางพาราเปรียบเสมือนเกราะป้องกันตามธรรมชาติที่ช่วยชะลอการไหลบ่าของน้ำและป้องกันการพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ลาดชัน ระบบรากที่แข็งแรงและแผ่กว้างของต้นยางจะช่วยยึดเกาะดินได้อย่างมั่นคง เมื่อรวมกับการปลูกพืชคลุมดินอย่างพืชตระกูลถั่ว จะยังเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการชะล้างหน้าดินเมื่อเกิดฝนตกหนัก นอกจากนี้ เรือนยอดที่หนาทึบของต้นยางยังช่วยลดแรงปะทะของหยดน้ำฝน และลดการระเหยของน้ำจากผิวดิน ทำให้ดินสามารถกักเก็บความชุ่มชื้นไว้ได้นานขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเติบโตของพืชและสิ่งมีชีวิตในดิน

๒. การฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ สวนยางพาราที่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมสามารถเป็นแหล่งพักพิงให้กับสิ่งมีชีวิตได้หลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบ "วนเกษตร" หรือ "เกษตรเชิงเดี่ยว" ที่มีการปลูกยางพาราร่วมกับพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ไม้ผล พืชผัก หรือสมุนไพร ความหลากหลายทางชีวภาพที่เพิ่มขึ้นนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ระบบนิเวศมีความสมดุลมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรได้ตลอดทั้งปี

๓. การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มแหล่งกักเก็บคาร์บอน ต้นยางพาราเป็นพืชที่ช่วยลดภาวะโลกร้อนได้ดีเยี่ยม เนื่องจากมีคุณสมบัติในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากชั้นบรรยากาศมาเก็บไว้ในลำต้น ใบ และราก ซึ่งเป็นกระบวนการเดียวกับที่เกิดขึ้นในป่าธรรมชาติ ยิ่งสวนยางมีอายุมากขึ้นเท่าไร การกักเก็บคาร์บอนก็จะเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น สวนยางจึงทำหน้าที่เสมือน "ปอด" ของโลก ช่วยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การลดการใช้สารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ ได้เปลี่ยนจากการใช้ปุ๋ยเคมีทั้งหมดมาเป็นการใช้ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างจำกัดและเหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว และลดการสะสมของสารเคมีในดินและแหล่งน้ำ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน แทนที่จะพ่นยาฆ่าแมลงแบบหว่านแห ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการควบคุมศัตรูพืชอย่างตรงจุดมากขึ้น เช่น การใช้กับดักแมลง, การใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมโรคและแมลง, หรือการใช้โดรนเพื่อสำรวจแปลงและพ่นยาเฉพาะจุดที่จำเป็นเท่านั้น ซึ่งลดปริมาณการใช้สารเคมีในพื้นที่แปลงเกษตรและลดการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม.

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การลดต้นทุนการผลิต: ศพก. ได้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ รวมถึงการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (ปุ๋ยสั่งตัด) ทำให้เกษตรกรสามารถลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพงลงได้เฉลี่ย ๑๕-๒๐% ซึ่งช่วยเพิ่มกำไรสุทธิให้กับเกษตรกร

๔.๑.๒ การเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน: ศพก. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่เกษตรกรสามารถมาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และฝึกปฏิบัติจริง ทำให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็งในชุมชน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและเป็นตัวแทนของเกษตรกรในการรับฟังและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาที่ต้องอาศัยการแก้ไขจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น ปัญหาด้านราคาผลผลิต ปัญหาการตลาด หรือการขาดแคลนน้ำ ซึ่งผมจะนำปัญหาเหล่านี้ไปนำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจจากการเป็น "ผู้ให้"

การได้เป็น ศพก. คือการได้เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงในชุมชน จากที่เคยเป็นเพียงเกษตรกรรายหนึ่ง สู่การเป็นแหล่งความรู้และที่ปรึกษาให้กับเพื่อนเกษตรกรคนอื่น ๆ ความภาคภูมิใจสูงสุดคือการได้เห็นเกษตรกรในชุมชนนำความรู้ที่ถ่ายทอดไปปรับใช้ แล้วเห็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจริง ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต หรือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

การได้ทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำให้มีโอกาสดำเนินงานตามบทบาทความเป็นผู้นำในชุมชนทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑. ความเป็นผู้นำในรูปแบบทางการมาจากตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ ได้แก่

- ประธาน ศพก. ในฐานะประธาน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศพก. ทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผน กำหนดนโยบาย ไปจนถึงการตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ เพื่อให้ศูนย์สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมาย

- คณะกรรมการและตัวแทนต่างๆ ที่ได้รับการแต่งตั้ง เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในระดับต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและจังหวัด เพื่อร่วมวางแผนและให้ข้อเสนอแนะด้านการเกษตร ซึ่งทำให้เสียงของเกษตรกรในพื้นที่ถูกนำไปพิจารณาในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ นอกเหนือจากตำแหน่งทางการแล้ว การแสดงบทบาทความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ

- ผู้สร้างแรงบันดาลใจ การที่ผมได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จจากการปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร ทำให้เกษตรกรรายอื่นเห็นภาพชัดเจนว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และเกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาอาชีพของตนเองตาม

- ผู้ประสานงานในชุมชน ใช้ความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งเกษตรกรและเจ้าหน้าที่รัฐในการเป็นผู้ประสานงานและไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่องการเกษตร ทำให้ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขด้วยความเข้าใจและเป็นมิตร

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การดำเนินงานเป็น ศพก. และเกษตรกรต้นแบบ ต้องอาศัยการเสียสละทั้งเวลา แรงกาย และทรัพย์สินส่วนตัว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม โดยเฉพาะต่อเกษตรกรและชุมชน ซึ่งการเสียสละเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ ศพก. สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เช่น

- การเสียสละเวลาส่วนตัว เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและวิทยากรให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ ทั้งในช่วงเวลาทำการและนอกเวลาทำการ

- การเสียสละความสบายส่วนตัว

การดำเนินงานเป็น ศพก. ไม่ใช่ตำแหน่งที่สบาย แต่เป็นตำแหน่งที่ต้องทำงานหนักและรับผิดชอบสูง ต้องพร้อมที่จะรับฟังปัญหาจากเพื่อนเกษตรกรตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเล็กน้อยหรือปัญหาใหญ่ที่ต้องการการแก้ไขเร่งด่วน ประธาน ศพก. ต้องพร้อมเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ไกล่เกลี่ย และเป็นผู้ประสานงานในทุกสถานการณ์ โดยไม่หวังผลตอบแทนส่วนตัว แต่ทำเพื่อเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

- การเสียสละทรัพย์สินส่วนตัว ในบางครั้ง การดำเนินงานของ ศพก. อาจมีค่าใช้จ่ายบางส่วนที่ต้องใช้เงินทุนส่วนตัวในการดำเนินการ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อไปเป็นวิทยากร ซึ่งก็ยินดีที่จะสนับสนุนโดยไม่หวังผลตอบแทน

- การเป็นเกษตรกรต้นแบบไม่ได้หมายความว่าต้องสมบูรณ์แบบเสมอไป แต่หมายถึงการเป็นผู้ที่พร้อมจะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การอุทิศตนเพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ และนำมาทดลองใช้ในแปลงของตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ถือเป็นการเสียสละที่สำคัญอย่างยิ่ง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

"ทำงานด้วยใจ เรียนรู้และปรับตัวอยู่เสมอ" โลกของการทำงานมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านเทคโนโลยีและวิธีการทำงานใหม่ ๆ การยึดติดกับวิธีการเดิม ๆ จะทำให้เราตามไม่ทัน การเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และพร้อมที่จะปรับตัวอยู่เสมอ จะช่วยให้เราพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้อย่างต่อเนื่อง และยังสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นายจรรุวัฒน์ อินแฝง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- Mind Mapping: ใช้เพื่อระดมสมองและเชื่อมโยงความคิดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลัก ทำให้เห็นภาพรวมและรายละเอียดของปัญหาในมุมกว้าง

- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) คือ การสนทนาที่มุ่งเน้นการทำความเข้าใจความคิด ทศนคติ ประสบการณ์ หรือความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลในประเด็นใดประเด็นหนึ่งอย่างลึกซึ้ง

- Timeline (ไทม์ไลน์) หรือเส้นเวลา เป็นเครื่องมือที่ใช้แสดงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เห็นภาพรวมของโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การดำเนินงานถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบและ ศพก. พบปัญหาและอุปสรรคบางประการ ดังนี้

๑. ปัญหาด้านเวลา เกษตรกรต้นแบบมีภารกิจที่หลากหลายทำให้มีเวลาจำกัดในการให้ข้อมูลและเข้าร่วมกระบวนการถอดบทเรียนอย่างเต็มที่

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอ เชียงกลาง จังหวัด น่าน

ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ชื่อศูนย์ :กลุ่มปลูกยางพาราตำบลนาทะนุง..... อำเภอ.....นาหมื่น... จังหวัด.....น่าน....

ประเภทศูนย์เครือข่าย :ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น.....

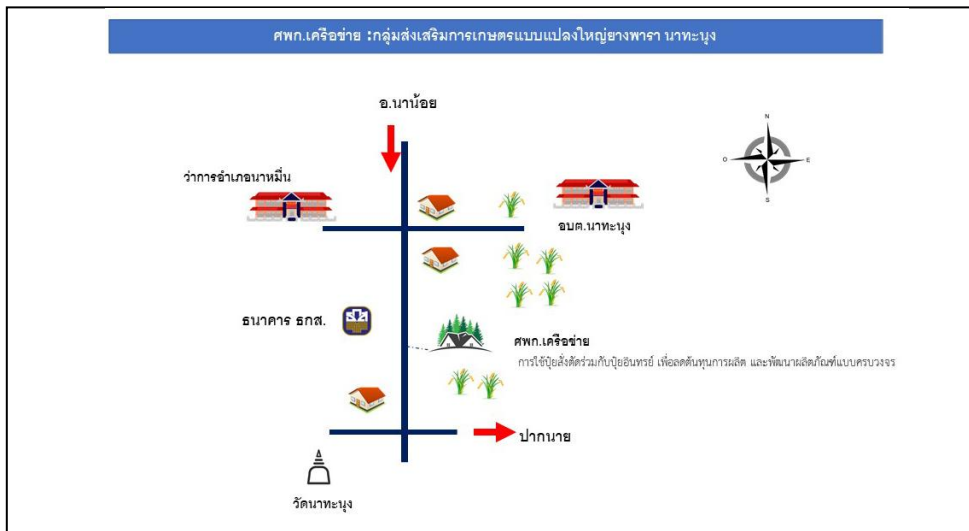
สินค้าหลัก :ยางพารา.....

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่.....-..... หมู่ที่.....๑... ตำบลนาทะนุง.... อำเภอ.....นาหมื่น... จังหวัด.....น่าน...

พิกัด : Latitude๑๘.๑๘๗๖๐๕๖๕๐๓๔๓๑๔..... Longitude๑๐๐.๖๖๐๓๒๐๔๙๖๘๑๒๑๕.....

x๖๗๕๕๙๙..... y๒๐๑๑๗๓๖..... zone.....๔๗ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย :นายวิโรจน์ ต๊ะนา..... อายุ๕๔..... ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่.....๙๑..... หมู่ที่.....๑..... ตำบล.....นาทะนุง.... อำเภอ.....นาหมื่น... จังหวัด.....น่าน.....

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๖-๙๒๔๗๕๗๖.....

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย :การใช้ปุ๋ยสังเคราะห์ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต.....

การนำไปใช้ประโยชน์ : เพื่อลดต้นทุนการผลิตของกลุ่มสมาชิก

หลักสูตรการเรียนรู้ : การผลิตยางพาราดันทุนต่ำและมีคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ : ๑. การใช้ปุ๋ยสังเคราะห์ในการลดต้นทุน

๒. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๓. การจัดการสวนยาง อย่างมีประสิทธิภาพ

แปลงเรียนรู้ :

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาการเกษตร

การเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

